

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Rhif 2) (Cymru) 2020

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Rhif 2) (Cymru) 2020.

Vaughan Gething

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

13 Tachwedd 2020

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020 ("Y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol") mewn cysylltiad â'r gofyniad i ynysu ar gyfer teithwyr sy'n cyrraedd o wledydd a thiriogaethau penodedig, a elwir "gwledydd esempt". Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau technegol i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 4) (Cymru) 2020 ("Rheoliadau Rhif 4"). Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn gwneud diwygiad canlyniadol i Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Gwneir y Rheoliadau hyn o dan y weithdrefn frys a nodir yn adran 45R o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (p. 22) ("Deddf 1984"). Caiff y Rheoliadau eu gwneud heb fod drafft wedi'i osod gerbron y Senedd a'i gymeradwyo ganddi. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn, oherwydd brys, ei bod yn angenrheidiol gwneud y Rheoliadau heb i drafft gael ei osod a'i gymeradwyo fel y gellir gweithredu mesurau iechyd y cyhoedd er mwyn ymateb yn gyflym i'r bygythiad a berir i iechyd pobl gan y coronafeirws. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion a nodir yn y Rheoliadau hyn yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad presennol a achosir gan y coronafeirws.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Nid yw'r diwygiadau yn y Rheoliadau hyn yn newid y ffaith bod hawliau unigolion o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a Siarter Hawliau Sylfaenol Ewrop yn gysylltiedig â'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a Rheoliadau Rhif 4; mae'r Llywodraeth o'r farn eu bod yn gymesur a hefyd yn gyfiawn at ddiben atal lledaeniad haint a/neu y caniateir ymyriad ar y sail ei fod yn anelu at gyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau drwy ddibynnu ar y pwerau yn adrannau 45B, 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984.

Mae rheoliadau a wneir o dan adrannau 45B a 45C o Ddeddf 1984 yn ddarostyngedig i weithdrefn wahanol yn y Senedd. Fodd bynnag, yn unol ag adran 40 o Ddeddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019, mae'r Rheoliadau hyn yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol 'gwnaed' fel y nodir yn adrannau 45Q a 45R o Ddeddf 1984.

Mae'r Memoranda Esboniadol ar gyfer y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a Rheoliadau Rhif 4 yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol, Rheoliadau Rhif 4 a Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020 fel y nodir isod.

Y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol

Daeth y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol i rym ar 8 Mehefin 2020 mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan fynychder a lledaeniad syndrom anadlol aciwt difrifol coronafeirws 2 (SARS-CoV-2). Ers 10 Gorffennaf 2020, mae esemptiadau wedi bod rhag y gofynion i ynysu a nodir yn y Rheoliadau hynny ar gyfer teithwyr sy'n cyrraedd o wledydd a thiriogaethau penodedig, a elwir "gwledydd esempt".

Fel rhan o'r broses sy'n adolygu'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn rheolaidd, mae newidiadau wedi'u gwneud i'r rhestr o'r gwledydd a'r tiriogaethau esempt na fyddai'n ofynnol i deithwyr ynysu ar ôl cyrraedd Cymru o'r manau hynny – yn fwyaf diweddar yn Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 19) 2020.

Mae'r cyngor sydd bellach wedi dod i law oddi wrth y Gydganolfan Bioddiogelwch yn dangos bod y risg i iechyd y cyhoedd yn sgil mynychder a lledaeniad y coronafeirws wedi cynyddu yng Ngwlad Groeg (ac eithrio Corfu, Creta, Kos, Ródhos a Zakynthos). Ar sail y cyngor hwn, mae Llywodraeth Cymru o'r farn y dylai gofynion i ynysu yn awr gael eu cyflwyno ar gyfer teithwyr sy'n dod i Gymru o Wlad Groeg hefyd (ac eithrio Corfu, Creta, Kos, Ródhos a Zakynthos). Bydd y gofynion i ynysu a gyflwynwyd ar 1 Tachwedd 2020 ar gyfer teithwyr sy'n cyrraedd Cymru o Gyprus hefyd yn cael eu cyflwyno ar gyfer teithwyr sy'n cyrraedd Cymru o Ardaloedd Safleoedd Sofran Akrotiri a Dhekelia ar Ynys Cyprus.

Mae'r Gydganolfan Bioddiogelwch hefyd yn cynghori bod y risg i iechyd y cyhoedd yn sgil mynychder a lledaeniad y coronafeirws wedi lleihau yn Bahrain, Cambodia, Chile, Gwlad yr Iâ, Laos, Qatar, Ynysoedd Turks a Caicos, a'r Emiraethau Arabaidd Unedig. O ganlyniad, mae'r gwledydd a'r tiriogaethau hyn yn awr yn cael eu hychwanegu at y rhestr o wledydd a thiriogaethau esempt yn y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol.

Bydd y gofynion diwygiedig yn dod i rym ar gyfer unrhyw deithwyr sy'n cyrraedd yr Ardal Deithio Gyffredin am 4.00 a.m. ddydd Sadwrn 14 Tachwedd 2020 neu wedi hynny.

Yn sgil adroddiadau o achosion o'r coronafeirws mewn ffermydd mincod yn Nenmarc, a'i lledaeniad wedyn i'r gymuned leol, mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn diwygio'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol i gyflwyno mesur ychwanegol sy'n gwahardd awyrennau a chychod neu longau yr oedd eu man ymadael diwethaf yn Nenmarc rhag glanio neu angori unrhyw le yng Nghymru, yn ddarostyngedig i eithriadau cyfyngedig.

Mae'r Rheoliadau hefyd yn gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau technegol i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn sgil gwneud Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020 fore dydd Sadwrn. Yn benodol, mae'r diwygiadau yn ei gwneud yn glir y caiff unigolyn sy'n ynysu ar ôl dychwelyd o Ddenmarc adael y man lle y mae'n ynysu er mwyn teithio i ymadael â Chymru. Maent hefyd yn cywiro gwallau yn y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol sy'n deillio o Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020 ac a nodwyd yn adroddiad drafft y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar y Rheoliadau diwygio hynny.

Rheoliadau Rhif 4

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau technegol i Reoliadau Rhif 4, yn sgil gwneud Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020 fore dydd Sadwrn. Yn benodol, mae'r diwygiadau yn darparu bod person y mae'n ofynnol iddo beidio â gadael y man lle y mae'n byw, o ganlyniad i'r ffaith iddo fod yn Nenmarc yn ddiweddar (neu ei fod ar yr un aelwyd â pherson sydd wedi bod yn Nenmarc yn ddiweddar), yn cael gwneud hynny er mwyn ymadael â Chymru. Maent hefyd yn cywiro gwallau yn Rheoliadau Rhif 4 sy'n deillio o Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020 ac a nodwyd yn adroddiad drafft y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar y Rheoliadau diwygio hynny.

Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiad canlyniadol i Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Cymru) 2020 i hepgor paragraff (5) o reoliad 4. Roedd y ddarpariaeth hon yn gwneud diwygiad gwallus i Reoliadau Rhif 4 a nodwyd yn adroddiad drafft y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar y Rheoliadau diwygio hynny. Mae hyn wedi'i gywiro fel y nodir uchod.

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Aseiad Effaith Rheoleiddiol

Ni chynhaliwyd unrhyw aseiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar fyrder i ymdrin â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.